

Reactie op het advies van de Sociale Raad Tilburg op de verordening jeugdhulp gemeente Tilburg 2021

Algemeen

Wij hebben op 2 september 2020 het advies van de Sociale Raad Tilburg (SRT) ontvangen over de verordening jeugdhulp gemeente Tilburg 2021. Voorafgaand aan het uitkomen van dit advies is er overleg geweest tussen de gemeente en de SRT om de opgenomen wijzigingen toe te lichten en te bespreken.

Wat betreft de concrete advisering volgt hieronder onze reactie:

Gebruikelijke / bovengebruikelijke zorg

Uw reactie op deze verandering in de verordening is uitgebreid. We zullen hier punt voor punt op reageren:

- U geeft aan dat het kijken naar het hele gezin ook kan betekenen dat juist meer jeugdhulp geboden dient te worden en dat klopt. Vanuit het huidige beoordelingskader kan het gebeuren dat er bij een jeugdige waarbij geen bovengebruikelijke zorg geboden hoeft te worden - de zorg die de jeugdige ontvangt en dient te ontvangen van zijn ouders overstijgt niet wat voor die leeftijd gebruikelijk is - ook geen jeugdhulpvoorziening wordt ingezet. Echter, door beter te kijken naar het hele gezin klopt het dat ook het leveren van gebruikelijke zorg in bepaalde gezinssituaties tot overbelasting kan leiden als het gezin niet draagkrachtig genoeg is de gebruikelijke zorg te leveren. In dergelijke situaties zal er vanuit het nieuwe beoordelingskader dus wel jeugdhulp ingezet worden; het gaat om de eigen mogelijkheden en probleemoplossend vermogen van het hele gezin, niet alleen van de jeugdige.
- U geeft aan dat ouders juist graag zelf zorg willen leveren en als zij aan de bel trekken, dit serieus genomen dient te worden. Dit onderschrijven wij. Zoals reeds eerder in de verordening opgenomen (art. 2.2 lid 3) vinden wij het belangrijk dat er maatwerk wordt geleverd. Het is onze taak om voor de jeugdige en het gezin een passende en toereikende oplossing te vinden voor hun hulpvraag.
- Als gemeente wijzen wij de inwoners zelf in de (gedeeltelijke) toewijzing of afwijzing van de jeugdhulp in de beschikking altijd op de mogelijkheid in bezwaar te gaan en op welke manier zij dit kunnen doen. Inwoners kunnen daarnaast bij het maken van bezwaar inderdaad gebruik maken van een onafhankelijke cliëntondersteuner. In de praktijk zien we dit ook terug. Tevens kunnen cliënten een beroep doen op juridische ondersteuning via het Juridisch loket.
- U geeft aan dat keuzes die gezinnen noodgedwongen hebben moeten maken niet mag leiden tot het verlies op een voorziening. Toegang Tilburg beoordeelt iedere situatie op het moment dat de hulpvraag gesteld wordt en kan daarom niet van ouders verlangen dat zij minder gaan werken om thuis jeugdhulp te leveren. Er is altijd sprake van maatwerk, omdat iedere situatie anders is. Anderzijds is het wel zo - juist omdat er wordt gekeken naar de situatie op het moment van stellen van de hulpvraag - dat als een ouder minder is gaan werken en het gezin dit kan dragen, dat van die ouder kan worden verwacht dat hij zorg en ondersteuning biedt aan zijn kind. Als dit zou leiden tot overbelasting op korte of lange termijn, of de ouder heeft daarbij hulp nodig, dan kan er uiteraard wel jeugdhulp vanuit de gemeente worden geleverd.
- Met uw volgende punt zijn we het eens; in de afweging of er jeugdhulp ingezet dient te worden, moet er ook worden gekeken naar fysieke of mentale overbelasting op korte of lange termijn en of minder werken op den duur tot financiële problemen kan leiden.

- Vooropgesteld heeft de gemeente geen invloed op de indicatiestelling waarmee het CIZ bepaalt of een jeugdige zorg onder de Wlz zal krijgen. We hebben daarin geen bevoegdheden. Wel onderschrijven we dat we moeten voorkomen dat jeugdigen zonder zorg komt te zitten, omdat onduidelijk is onder welke wetgeving (Wlz of Jeugdwet) de jeugdige de zorg zal ontvangen. De huidige praktijk daarbij is dat als er een vermoeden is dat een jeugdige in aanmerking komt voor een Wlz-indicatie, dat deze dan eventueel met behulp van Toegang Tilburg wordt doorgeleid en aangemeld bij het CIZ. Ondertussen blijft de jeugdhulp dan doorlopen.
- U uit uw zorgen over een toename aan hulpvragen vanwege de coronacrisis. We monitoren het aantal aanvragen voortdurend en zien tot nu toe een kleine stijging in het aantal aanvragen, maar we kunnen op grond hiervan nog niet beoordelen of deze stijging ook aanhoudt. Als hiertoe wel aanleiding bestaat, dan zullen wij dit uiteraard bespreken met Toegang Tilburg en de gemeenteraad. Momenteel onderzoeken we daarnaast in het kader van de integrale jeugdaanpak hoe de sociale basis versterkt dient te worden. Tegelijkertijd zetten we ook in op 'normaliseren': gewone problemen moeten in het gewone leven opgelost worden.
- U geeft aan dat het voor inwoners belangrijk is om te weten waar ze recht op hebben. Soms verhoudt zich dat niet goed tot maatwerk. Iedereen heeft recht op een oplossing, maar die oplossing verschilt per persoon. Het is dus lastig om daar voor jeugdhulp een algemeen antwoord op te geven. De Jeugdwet is een brede wet en iedere situatie is weer anders en we behoren iedere situatie ook individueel te beoordelen. Daarbij werken we vraaggericht en niet aanbodgericht; we stemmen het aanbod af op de hulpvraag van de jeugdige, in plaats van dat er een standaard aanbod bestaat waar uit gekozen kan worden zonder dat er aan de voorkant een gesprek met de jeugdige hierover is geweest. Wel kunnen we ervoor zorgen - en dat doen we ook - dat de Toegangsmedewerkers volgens dezelfde werkwijze onderzoek doet naar de situatie van de jeugdige en zijn gezin. Op die manier doorlopen Toegangsmedewerkers dezelfde stappen die leiden tot een toewijzing of afwijzing van jeugdhulp.
- Er is een uitgebreide infrastructuur, ook vanuit de sociale basis, om inwoners door te geleiden naar Toegang Tilburg. De inwoner dient zich van daaruit wel zelf te melden met zijn hulpvraag. Vanaf dat moment wordt de aanvraag tot jeugdhulp in behandeling genomen. Toegang Tilburg stelt daarbij vragen op alle leefdomeinen zodat er een integraal beeld ontstaat van de situatie van de jeugdige en het gezin. Toegangsmedewerkers zullen dus inderdaad actief aan inwoners vragen of thuis nog alles lukt in het in beeld brengen van de situatie.
- U vraagt om medewerkers zorgvuldig te instrueren om deze gesprekken te voeren met inwoners en dat er een beoordelingskader moet komen om deze afwegingen zorgvuldig te kunnen maken. Samen met Toegang Tilburg hebben we reeds een dergelijk beoordelingskader ontwikkeld waarin we inderdaad de punten meenemen die u aanhaalt; we toetsen op mogelijke overbelasting op korte of lange termijn, effecten op de rest van het gezin, effecten op de financiële situatie, etc. Daarbij worden Toegangsmedewerkers geïnformeerd en getraind om het gesprek aan te gaan met inwoners en wordt voorbeeldcasuïstiek binnen Toegang Tilburg besproken om een lerend effect te krijgen waarmee de beoordeling en / of het beoordelingskader verbeterd kunnen worden.

Ervaringsdeskundigen

We onderschrijven het belang van het inzetten van ervaringsdeskundigen waar nodig in de hulpverlening. Daarbij is het uitgangspunt ook juist, gezien het voorgaande punt over gebruikelijke / bovengebruikelijke zorg en de veerkracht van een gezin, dat vanuit het gezin zo goed en breed mogelijk in kaart wordt gebracht wat de situatie van de jeugdige in zijn gezin en leefwereld is. We zullen het beoordelingskader op uw advies ook bespreken met ervaringsdeskundigen.

Momenteel is het zo dat ervaringsdeskundigen vanuit verschillende organisaties worden betaald, zoals door het Maatschappelijk steunpunt en het RIBW. Deze ervaringsdeskundigen worden in besprekingen van casuïstiek en ondersteuning ingezet om de hulpverlening te verrijken.

Inhoudelijke toets na verwijzing binnen het medisch domein

Voor dit punt bevestigen wij wat er mondeling reeds is toegelicht. De huisarts, jeugdarts en medisch specialist zijn verwijzers binnen de Jeugdwet. Deze aanpassingen op de verordening tornen geenszins aan die bevoegdheid; de gemeente treedt niet in de beoordeling van de verwijzing van de huisarts, jeugdarts of medisch specialist. Het gaat inderdaad - zoals u zelf aangeeft - over de *aanvraag van de jeugdhulpaanbieder* die volgt op verwijzing van de arts, niet over de verwijzing zelf. Zoals in het document "Opgenomen wijzigingen Verordening jeugdhulp 2021" ook is toegelicht hebben we als gemeente te weinig zicht op dergelijke aanvragen en creëren we hiermee de mogelijkheid om steekproefsgewijs of op basis van signalen de aanvraag mede te beoordelen.

Tegengaan van oneigenlijk gebruik en fraude

We zijn blij te vernemen dat u de motie "Voorkomen van oneigenlijk gebruik van zorggeld, waaronder zorgfraude" van de gemeenteraad ondersteunt. U geeft daarbij twee aandachtspunten mee.

We zijn het met u eens dat kleine zorgaanbieders het aanbod van jeugdhulp in Tilburg verrijken en dat de band die een jeugdige met een zorgaanbieder heeft een belangrijke factor is in de effectiviteit van de jeugdhulp. Tegelijkertijd is het ook zaak dat het aantal gecontracteerde aanbieders niet ongelimiteerd is, zodat Toegangsm medewerkers en inwoners de bomen door het bos blijven zien in het jeugdhulplandschap. Bij al het beleid dat wordt geïntroduceerd dat ook impact heeft op aanbieders wordt de vraag gesteld of dit extra administratieve lasten oplevert voor inwoners, aanbieders of de gemeente zelf. Immers; iedere controle of administratieve eis aan aanbieders kan op zichzelf gelegitimeerd zijn, maar de stapeling van alle controles en eisen bij elkaar kan tot onevenredige bureaucratie leiden. Voor het tegengaan van oneigenlijk gebruik van zorggeld geldt hetzelfde; er zit een opbouw in de controles die worden uitgevoerd. Voor de meer gebruikelijke data-analyses die worden gedaan om opvallendheden in zorgkosten of -declaraties op te sporen hoeven aanbieders doorgaans geen extra inspanningen te verrichten. Pas als er opvallendheden of "uitschietende" patronen ontdekt worden kan er een gesprek met een aanbieder of nadere analyse volgen, waarbij de aanbieder ook de eigen data zal moeten beoordelen om een uitleg te geven over de afwijkingen. Tot slot proberen we samen met de aanbieders steeds te streven naar een zoveel mogelijk gestandaardiseerd werkproces. De administratieve eisen die bij het toewijzen en declareren van jeugdhulp horen - die afgeleid zijn van landelijke standaarden hiervoor - worden vastgelegd in een administratie- en declaratieprotocol. Hierin wordt zo goed mogelijk uitgelegd welke stappen aanbieders moeten doorlopen om de jeugdhulp die ze hebben geleverd te declareren. Tevens kunnen aanbieders uiteraard terecht bij de gemeente voor vragen over de administratieve eisen die aan hen worden gesteld en voor hulp bij het gedeclareerd krijgen van de geleverde zorg.

Uw zorg over onrechtmatigheden zonder opzet in het spel is hierboven al deels beantwoord. Er zit een opbouw in de controles, waarbij er bij opvallendheden - zonder goede uitleg - steeds dieper en gedetailleerder gekeken wordt naar de zorgdeclaraties van aanbieders. Hiertoe worden we als gemeente ook verplicht op grond van de ministeriële Regeling Jeugdwet. Er wordt van algemene analyse en controle steeds nauwgezet gekeken naar opvallendheden en de gemeente dient ook vooraf te beschrijven welke controles ze gaan uitvoeren in controleplannen.

Vast maandloon pgb

U geeft aan dat verbod op uitkering van een vast maandloon aan aanbieders niet ten koste moet gaan van de keuze die inwoners moeten kunnen maken voor een pgb. Daar zijn wij het mee eens. Voordat inwoners een pgb toegekend krijgen worden zij getoetst op pgb-vaardigheid. Het beheren van een pgb als budgethouder is niet eenvoudig. Er wordt van inwoners verwacht dat zij contacten kunnen onderhouden met aanbieders, de gemeente en de SVB, een degelijke financiële administratie bijhouden en de regie en coördinatie over de geleverde zorg kunnen voeren. Deze eisen worden nu al gesteld aan aspirant-budgethouders en dat blijft in 2021 zo. Vanuit deze eisen wordt dus nu al verwacht dat een budgethouder maandelijks declaraties kan controleren, kan goed- of afkeuren en het gesprek hierover met de zorgaanbieder aan kan gaan. Het verbod op het uitkeren van een vast maandloon betekent niet dat er een groep budgethouders in de toekomst niet meer in aanmerking komt voor een pgb; dit behoort al tot de vaardigheden die een budgethouder moet bezitten om in aanmerking te komen voor een pgb.